

Tjell-Ljom

STIPEND
RAPPORT
-97

BLI MEDLEM AV
VENNEFORENINGEN

avishuset
Tjell-Ljom

STIPENDRAPPORT

1997

Administrasjon:

Leder: Jens Hystad, Sunnhordland, Stord
Sekretariat: Ragnar Dahl, Lier
Regnskap: Norske Avisers Landsforening

Dugnadsgjengen, deltakere:

Disponent Jens Hystad, Sunnhordland
Teknisk rådgiver Ragnar Dahl, Norske Avisers
Landsforening, pensjonist
Faktor Tore Heitmann, Farsunds Avis, Farsund
Overingeniør Rudolf Olsen, Aftenposten, pensjonist
Dataansvarlig Torbjørn Torgersen, Agder, Flekkefjord

I tillegg har Dugnadsgjengen hatt assistanse av følgende frivillige hjelpere:

Fung. rådmann Erling Sven Busch, Røros
Direktør Stein Eilertsen, Adresseavisen
Overfaktor Tor Hermansen, Aftenposten, pensjonist
Overingeniør Helge Ibsen, Hønefoss, pensjonist
Konsulent Carl Peter Løken, Mysen
Kontorsjef Bjørn Mathisen, Drammen, pensjonist
Faktor Kåre Møller, Røros

Redaktør John Solheim, Rudolf Olsen, Ragnar Dahl og Tore Heitmann under trykking av NAL's årsmøteavis i 1994

*Fjell-Ljoms bygg,
Stigersveien ved Hytteelva.
Huset er bygd som verk-
sted i 1884 for snekker Jon
Ingebrigtsen Guldahl. Et
vasshjul i Hytteelva sørget
via en drivaksel for drift av
maskinene. I 1891 ble
bygget solgt til boktrykker
Olaf Olsen Berg som flyttet
inn med trykkeriet og
avisen Fjell-Ljom. Avisen
har senere under skiftende
forhold, hatt sitt tilhold der.*

Dugnads- arbeide:

*10.–12. januar 1997,
Venneforeningens årsmøte,
åpent hus*

Jens Hystad, Ragnar Dahl, Stein Eilertsen, Erling Sven Busch og Kåre Møller. Settemaskin og avispresse var i drift og ble demonstrert under et godt besøkt åpent hus.

9.–13. april 1997, dugnad
Dugnadsgjengen med assistanse av Tor Hermansen og Carl Peter Løken.

4.–6. juli 1997, besøk
Ragnar Dahl og Bjørn Mathisen, Drammen.

4.–6. august 1997, besøk
Inger og Torbjørn Torgersen, Flekkefjord.

4.–8. oktober 1997, besøk
Ragnar Dahl og Helge Ibsen, Hønefoss.

5/6.–9. november 1997, dugnad
Dugnadsgjengen med assistanse av Kåre Møller og Paul Sverre Rugeldal.

Under besøkene ble det utført diverse vedlikeholdsarbeider.

Norske Avisers Landsforening har bevilget kr. 65.000 til Dugnadsgjengens arbeide. Beløpet er benyttet til reiser og opphold for Dugnadsgjengen i henhold til

NAL's reiseregulativ. Bevilgningen er tatt hånd om av NAL og vi takker Inger Aanerud som har ført regnskapet.

Fra dugnadsarbeidet

Intertype settemaskin

Metallgrytens varmeelementer er defekte og det er en overledning/jordingsfeil. Tore Heitmann har hånd om en tilsvarende gryte som kan monteres inn.

Ludlowmaskinen

er gått igjennom. En blysprut, forårsaket av at treg smøreolje hindret utløsning av sikkerhetsmekanismen må følges opp med en bedre egnet olje.

Typograph settemaskin

fortsatt vedlikehold, manglende matriser skal etterlyses.

Kneleddpressen fra 1833

er satt istand ved mekanikerlinjen ved Røros videregående skole. Pressen er hentet og tatt inn, med hjelp fra Trygve Larsen, Ertzscheidergården.

Ekspedisjon og kontor. Foruten plass til journalist er det arbeidspult for bokholder, ekspedisjonsskranke og Kardex-skap med abonnentkartoteket. Et solid pengeskap som står bak i lokalet er ikke med på bildet.

Typograph settemaskin, nå i driftsklar stand, men mangler et skriftsmagasin.

Carl Peter Løken, smilende, i arbeid med Intertype settemaskin.

Lillesandspresen

har fått ny dekkel og er i trykkklar stand. Drivhjul og drivremmer fra den tidligere motordriften er hengt innstruktivt og forsvarlig opp.

Trykkeriet og faktorkontoret

er ført tilbake til den opprinnelige innredning, Kåre Møller og Paul Sverre Rugeldal ydet verdifull hjelp. Adresseringsmaskinen er satt istand og flyttet innerst i lokalet. Pakkebord-platen er satt på sin tidligere plass mot stereotypiapparatet.

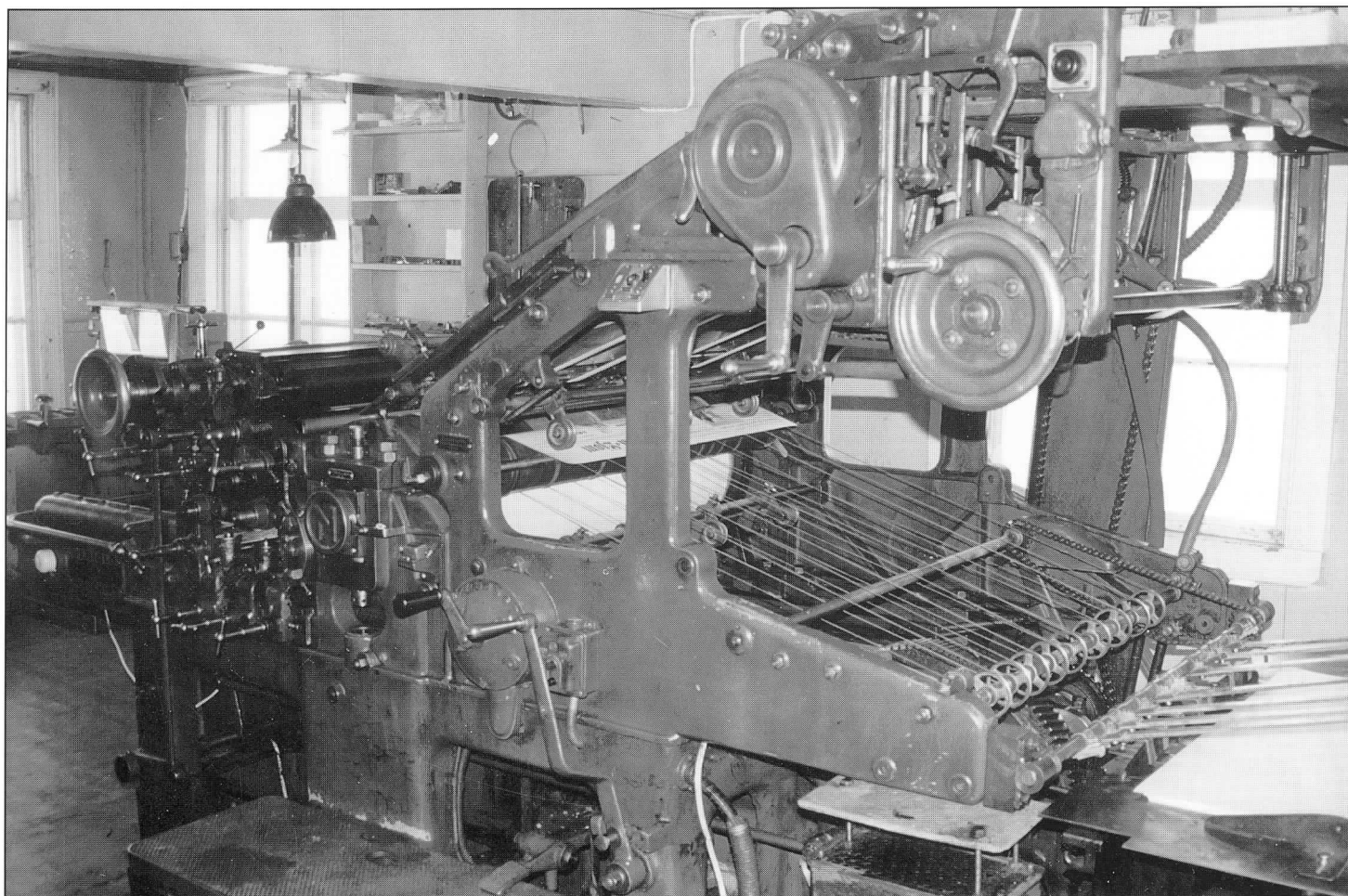
Det tidligere reprodrommet er ryddet og en lettvegg som utgjorde noe av det tidligere mørkerom ble fjernet. Her er nå plassert Fairchild klisjemaskin, gammel kopikasse, skylletank for film og div. mindre mørkeromsutstyr samt klisje- og avisarkiv.

Fairchild klisjemaskin

er gått over og viste seg å være meget defekt. Deler og elektroniske komponenter mangler slik at maskinen ikke kan bringes i driftsklar stand.

Diverse mindre arbeid

- Matriser i Linotypemaskinen er delvis skiftet.
- Heidelberg vinge er testkjørt og justert
- Avispressen er testkjørt og en mikrobryter er skiftet.
- Deler til påleggerbordet på avispressen er demontert for reparasjon.
- Sveiv til skjæremaskin er demontert for reparasjon.
- Fotpedal til støpeapparat for flatsereotypi er løst og må sveises.
- Lister på skjæremaskinen er tatt ut, nye skal lages.
- Stiftemaskin satt istand og smurt.
- Pinnestol i redaktørkontoret er limt

Avispressen. En Nebiolo hurtigpresse, er bygget i Italia og levert av firma Gjestvang i Oslo. Fjell-Ljom kjøpte pressen brukt fra et trykkeri i Moss på slutten av 1950-tallet.

Vedlikehold av bygningen

- Berstaden Elektro A/S har kontrollert varmekabel i gulv, ny bryter ble montert.
- Rørlegger Kjell Aunmo har skiftet mellomstykket til vannkranen i setteriet.
- Det er konstatert synlig fuktskade i taket på tilbygget. Tak og papp må sjekkes til våren.
- Kåre Løkken, Røros Museum, har skiftet diverse knuste ruter etter hærverk.

Framtiden

«Avishuset Fjell-Ljom»s framtid, eierforhold, drift og bruk er fortsatt vurdert av Dugnadsgjengen. Vedlikeholdet, spesielt av settemaskinene og avispressen, er komplisert og krever faglig kompetanse som etter hvert forsvinner. Det arbeides for å finansiere en demonstrasjons- og instruksjonsvideo.

Intertype settemaskin ble kjøpt ny fra firma Oskar Skotvedt i Oslo. Det er oppstått jordingsfeil og overledning i det elektriske varmeelementet i støpegryten. Denne må skiftes. Fra kontroll av støpegryten: Torbjørn Torgersen, Rudolf Olsen, Jens Hystad og Carl Peter Løken i aktivitet.

Takk til Norske Avisers Landsforening

Dugnadsgjengen vil rette en hjertelig takk til
NAL's hovedstyre for stipendet. Samtidig takker vi for
bevilgningen for 1998 og for gode ord.

*Røros/Stord, 10. januar/16. april 1998
for Dugnadsgjengen*

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Jens Hystad'.

Jens Hystad

John Solheim fotografert i Fjell-Ljoms redaltørstol i 1994.

Redaktør John Solheim

døde 25. juli 1997 etter en tids sykdom. Etter en lang og omfattende karriere som pressemann etablerte han i 1979 Norsk Pressemuseum på Høvik. John Solheim var venn av Johan Falkberget og ble godt kjent på Røros og med Fjell-Ljom. John Solheim var en av initiativtakerne til etableringen av Avishuset Fjell-Ljom og Venneforeningen samtidig som han var levende opp-tatt av «Dugnadsgjengens» arbeid. Redaktør John Solheim ble i 1994 Venneforeningens første æresmedlem, han var også tildelt Kongens fortjene-stemedalje i gull for sitt pressehistoriske arbeide.

avishuset
Fjell-Ljom